

Briuselis, 2020 04 28
COM(2020) 310 final

2020/0066 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl patikslinimų, padarytų reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiami
reglamentai (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2019/876**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentu, KRR)¹ ir Direktyva 2013/36/ES (Kapitalo reikalavimų direktyva, KRD)² nustatoma Sąjungoje veikiančių kredito įstaigų prudencinė reguliavimo sistema. KRR ir KRD buvo priimti po 2008–2009 m. finansų krizės siekiant padidinti ES finansų sektoriuje veikiančių įstaigų atsparumą ir iš esmės yra grindžiami visuotiniais standartais, dėl kurių susitarta su ES tarptautiniais partneriais, visų pirma Bazelio bankų priežiūros komitetu (BBPK).

Nuo KRR įsigaliojimo dienos jis buvo kelis kartus iš dalies keistas siekiant pašalinti likusius prudencinės reguliavimo sistemos trūkumus ir įgyvendinti tam tikrus likusius visuotinės finansinių paslaugų reformos elementus, būtinus įstaigų atsparumui užtikrinti. Vienas iš įvairių vėlesnių pakeitimų – Reglamentu (ES) 2017/2395³ į KRR įtrauktos pereinamojo laikotarpio nuostatos, skirtos naujo apskaitos standarto – 9-ojo tarptautinio finansinės apskaitos standarto (TFAS) – įvedimo poveikiui nuosavoms lėšoms mažinti. Reglamentu (ES) 2019/630⁴ į KRR įtraukta vadinamoji prudencinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė – reikalavimas dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio. Be to, Reglamentu (ES) 2019/876⁵ (KRR II) KRR papildytas tam tikrais galutiniais tarptautinių reformų (galutinės sistemos „Bazelis III“) elementais, kurie, be kitų dalykų, apima naują svarto koeficiento ir svarto koeficiento rezervo apibrėžtį; šie elementai užkirs kelią įstaigoms pernelyg padidinti svartą. Pastaruoju reglamentu į KRR taip pat įtraukta palankesnė prudencinė tam tikrai programinei įrangai kaip turtui taikoma tvarka, palankesnė tam tikrų pensijomis ar darbo užmokesčiu užtikrintų paskolų tvarka ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) bei infrastruktūros projektams teikiamų paskolų tvarka.

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros.

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

³ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2395, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatos, susijusios su pereinamojo laikotarpio nuostatomis, skirtomis poveikiui nuosavoms lėšoms dėl 9-ojo TFAS įvedimo mažinti ir didelių pozicijų tvarkos, taikomos tam tikroms viešojo sektoriaus pozicijoms, išreikštos bet kurios valstybės narės nacionaline valiuta, taikymo poveikiui mažinti (OL L 345, 2017 12 27, p. 27).

⁴ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/630, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 (OL L 111, 2019 4 25, p. 4).

⁵ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/876, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatos, susijusios su svarto koeficientu, grynojo pastovaus finansavimo rodikliu, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimais, sandorio šalies kredito rizika, rinkos rizika, pagrindinių sandorio šalių pozicijomis, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijomis, didelėmis pozicijomis, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 150, 2019 6 7, p. 1).

COVID-19 pandemijos sukeltas stiprus ekonominis sukrėtimas ir išimtinės viruso plitimo valdymo priemonės turi labai didelį poveikį ekonomikai. Įmonės susiduria su tokiais sunkumais kaip tiekimo grandinių sutrikdymas, laikinas uždarymas ir sumažėjusi paklausa, o namų ūkiams kyla nedarbo ir pajamų sumažėjimo problema. Sąjungos ir valstybių narių valdžios institucijos ėmėsi ryžtingų veiksmų, kad padėtų namų ūkiams ir mokioms įmonėms atsilaikyti prieš šį didelį, tačiau laikiną ekonominės veiklos sulėtėjimą ir padengti dėl jo atsirasantį likvidumo trūkumą. Dėl po 2008 m. finansų krizės įgyvendintų reformų, kredito įstaigos šiandien yra gerai kapitalizuotos ir daug atsparesnės, nei buvo 2008 m. Tai joms leidžia imtis pagrindinio vaidmens valdant COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį sukrėtimą. Vis dėlto, su ekonominės veiklos atsigavimo tempu susijęs neapibrėžtumas neišvengiamai padarys poveikį bankų sektoriui.

Reaguodamos į naujas aplinkybes visos Sąjungos kompetentingos institucijos suteikė laikiną kapitalo ir veiklos paramą, kad sudarytų palankias sąlygas kredito įstaigoms toliau skolinti COVID-19 pandemijos metu. Todėl svarbu, kad kapitalas būtų teikiamas ten, kur jo labiausiai reikia, ir kad prudencinė sistema sklandžiai sąveikautų su įvairiomis atsako į COVID-19 pandemiją priemonėmis. KRR bankams suteikiama nemažai galimybių remti viešąsias ir privačiąsias iniciatyvas, kuriomis skatinamas nenutrūkstamas skolinimas COVID-19 pandemijos metu, kartu paisant apdairumo principo. KRR įtvirtintas lankstumas apibūdintas 2020 m. balandžio 27 d. Komisijos aiškinamajame komunikate⁶ dėl apskaitos ir prudencinių taisyklių sistemų taikymo siekiant Sąjungos bankams sudaryti palankesnes skolinimo sąlygas COVID-19 pandemijos metu.

Siekiant kuo labiau padidinti kredito įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti su COVID-19 susijusius nuostolius, kartu užtikrinant jų nuolatinį atsparumą, būtina ne tik visapusiškai naudotis esamoje sistemoje numatytais lankstumo galimybėmis, bet ir padaryti tam tikrus nedidelius konkrečių KRR aspektų pakeitimus. Be to, tarptautiniu mastu BBPK susitarė vieniems metams atidėti galutinių sistemos „Bazelis III“ elementų (kai kurie iš jų jau įtraukti į KRR) įgyvendinimo terminą⁷, taip pat suteikti daugiau lankstumo palaipsniui įtraukiant 9-ojo TFAS poveikį kapitalui. Šie pokyčiai turi būti atspindėti galiojančiose taisyklėse.

Pirma, būtina patikslinti pereinamojo laikotarpio nuostatas, kuriomis kredito įstaigoms leidžiama sumažinti atidėjinių tikėtiniams kredito nuostoliams (TKN) padengti poreikių pagal 9-ojo TFAS poveikį nuosavoms lėšoms. Šis patikslinimas leistų kredito įstaigoms labiau sušvelninti bet kokio galimo atidėjinių TKN padengti poreikių padidėjimo, kurį lemia dėl COVID-19 pandemijos padarinių pablogėjusi kredito įstaigos pozicijų kredito kokybė, poveikį.

Antra, siekiant atsižvelgti į su COVID-19 susijusių garantijų poveikį, turi būti patikslintos neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio taisyklės, kad neveiksnioms pozicijoms, kurias garantuoja arba apdraudžia eksporto kreditų agentūros, dabar taikoma tvarka laikinai būtų taikoma ir neveiksnioms pozicijoms, kurios susidarytų dėl COVID-19 pandemijos ir kurioms taikomos įvairios valstybių narių garantijų programos. Taip būtų pripažintos bendros panašios eksporto kreditų agentūrų garantijų ir su COVID-19 susijusių garantijų savybės.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl apskaitos ir prudencinių taisyklių sistemų taikymo siekiant ES bankams sudaryti palankesnes skolinimo sąlygas. Parama įmonėms ir namų ūkiams COVID-19 pandemijos metu“ (COM(2020)169, 2020 4 28).

⁷ Tai susiję ir su patikslintų rizika grindžiamo kapitalo reikalavimų taisyklių, ir su patikslintų svėro koeficiento taisyklių įgyvendinimo atidėjimu.

Trečia, turi būti pakeistas poveikio kompensavimo mechanizmas, kurį kompetentingos institucijos taiko savo nuožiūra, kad kredito įstaigoms leistų į svarto koeficiento apskaičiavimą laikinai neįtraukti pozicijų, kurias sudaro centrinio banko rezervai. Taip bus užtikrinta, kad centrinių bankų krizės metu teikiamas likvidumo priemonės kredito įstaigos veiksmingai nukreiptų į ekonomiką.

Ketvirta, pagal BBPK sprendimą būtina nukelti naujojo svarto koeficiento rezervo reikalavimo taikymo pradžios datą. Tai atlaisvintų kredito įstaigų veiklos pajėgumus ir leistų joms susitelkti į aktualesnius uždavinius, susijusius su COVID-19 pandemija.

Penkta, reikia paankstinti kai kurių KRR numatytų, tačiau dar netaikomų kapitalo lengvatų, visų pirma nuostatų dėl tam tikrai programinei įrangai kaip turtui taikomos tvarkos, nuostatų dėl tam tikrų pensijomis ar darbo užmokesčiu užtikrintų paskolų, patikslinto mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) teikiamų paskolų rėmimo koeficiento ir naujo infrastruktūros finansavimo rėmimo koeficiento taikymo pradžios datą. Paankstinus abiejų rėmimo koeficientų, lengvatinės tam tikrai programinei įrangai kaip turtui taikomos tvarkos ir lengvatinės tam tikrų pensijomis ar darbo užmokesčiu užtikrintų paskolų tvarkos taikymo pradžios datą, įstaigoms atsilaisvintų nuosavų lėšų ir jos galėtų padidinti skolinimą, kurio taip reikia per COVID-19 pandemiją ir jai pasibaigus.

Šie siūlomi pakeitimai prudencinės reguliavimo sistemos iš esmės nepakeis. Jie yra Komisijos atsako į COVID-19 pandemijos sukeltą ekstremaliąją situaciją dalis. Šie prudencinės sistemos patikslinimai palengvintų bendras pastangas, kuriomis siekiama sušvelninti pandemijos poveikį ir taip paspartinti atsigavimą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymu padaromi galiojančio teisės akto pakeitimai. Šie daliniai pakeitimai visiškai atitinka įstaigų prudencinių reikalavimų ir priežiūros srityje galiojančias politikos nuostatas, įskaitant Komisijos aiškinamąjį komunikatą, priimtą tuo pačiu metu kaip ir šis pasiūlymas. Jos taip pat visiškai atitinka Sąjungos apskaitos taisykles, visų pirma 2016 m. lapkričio 22 d. Komisijos reglamentą (ES) 2016/2067, kuriuo dėl 9-ojo tarptautinio finansinės atskaitomybės standarto iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1126/2008, priimančias tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002. Šis pasiūlymas papildo priemones, kurių šioje srityje ėmėsi Europos Centrinis Bankas, Europos bankininkystės institucija ir nacionalinės kompetentingos institucijos.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas yra platesnio Europos Komisijos atsako į COVID-19 pandemiją dalis. Jis padeda užtikrinti valstybių narių, Komisijos ir Europos Centrinio Banko priimtų priemonių veiksmingumą. Jis visiškai atitinka 2020 m. kovo 13 d. paskelbtą Komisijos komunikatą dėl koronaviruso krizės ekonominių aspektų⁸, taip pat 2020 m. balandžio 2 d. paskelbtą COVID 19 ekonominių priemonių rinkinį, kuriuo raginama panaudoti kiekvieną laisvą eurą⁹.

⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos investicijų bankui ir Euro grupei „Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį“ (COM(2020) 112 final, 2020 3 13).

⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atsakas į koronaviruso grėsmę. Kiekvieną laisvą eurą panaudoti gyvybėms ir pragyvenimo šaltiniams saugoti“ (COM(2020) 143 final, 2020 4 2).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu – tuo pačiu teisiniu pagrindu, kuriuo grindžiami ir iš dalies keičiami teisės aktai.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Numatomais daliniais pakeitimais siekiamų tikslų – kuo labiau padidinti kredito įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti su COVID-19 pandemija susijusius nuostolius, kartu užtikrinant jų nuolatinį atsparumą, – geriau siekti ne skirtingomis nacionalinėmis iniciatyvomis, bet Sąjungos lygmeniu, nes pakeitimai susiję su Sąjungos taisyklių taikymo pradžios datomis arba galiojančių Sąjungos taisyklių tikslinimu reaguojant į COVID-19 pandemiją. Problemos ir jų priežastys visose valstybėse narėse yra tos pačios. Jeigu Sąjunga nesiims veiksmų, galiojanti reguliavimo sistema taps mažiau veiksminga remiant įvairias priemones, kurių ėmėsi ir Sąjungos, ir nacionalinės valdžios institucijos, ir mažiau pritaikoma išimtiniais rinkos uždaviniams spręsti.

Valstybių narių gebėjimas priimti nacionalines priemones yra ribotas, kadangi KRR šie klausimai jau reglamentuojami, o nacionalinio lygmens pakeitimai prieštarautų šiuo metu galiojančiai Sąjungos teisei. Jeigu šiuos aspektus Sąjunga nustotų reglamentuoti, bankininkystės paslaugų vidaus rinkai būtų pradėtos taikyti skirtingos taisyklės, o tai nulemtų susiskaidymą ir susilpnintų neseniai sudarytą bendrą šios srities taisyklių sąvadą.

• Proporcingumo principas

Siekiant kuo labiau padidinti kredito įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti nuostolius COVID-19 pandemijos metu ir kartu išlaikyti prudencinės sistemos nuoseklumą, šie Sąjungos veiksmai yra būtini. Siūlomi daliniai pakeitimai susiję tik su tam tikromis kredito įstaigoms taikomos Sąjungos prudencinės sistemos nuostatomis, išimtinai skirtomis atsigavimui nuo dabartinės COVID-19 pandemijos užtikrinti. Be to, siūlomais pakeitimais sprendžiami tik tie klausimai, kurių negalima išspręsti naudojantis dabartinėse taisyklėse numatyta diskrecija.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Atskiras šio pasiūlymo poveikio vertinimas nebuvo atliktas, nes pasiūlymu nekeičiami esminiai KRR aspektai ir nenustatoma naujų pareigų susijusioms šalims. Be to, priemonių, kurios iš dalies keičiamos šiuo pasiūlymu, poveikis išanalizuotas atliekant Reglamento (ES) 2017/2395, Reglamento (ES) 2019/876 ir Reglamento (ES) 2019/630, kuriais iš dalies pakeisti į šį pasiūlymą įtraukti KRR aspektai, poveikio vertinimus. Pasiūlymu pirmiausia siekiama dėl išimtinių dabartinės COVID-19 pandemijos nulemtų priežasčių atidėti tam tikrų KRR nuostatų taikymo pradžios datą arba paankstinti priemonių, kuriomis bankai būtų atleisti nuo tam tikrų kapitalo reikalavimų, taikymą, arba patikslinti tam tikrų pozicijų prudencinę tvarką atsižvelgiant į išimtinės aplinkybės dėl COVID-19 pandemijos.

Siūlomi pakeitimai nedaug paveiktų administracinę bankų našą ir sąnaudas, kurias jie patirtų pritaikydami savo vidaus veiklą, ir tikimasi, kad sąnaudas atsvers nauda, susijusi su kapitalo prieinamumu. Siūlomi pakeitimai susiję su nuostatomis, kurios leidžia bankams naudotis palankesne tvarka, tačiau tokia tvarka jiems nenustatoma kaip privaloma.

- **Pagrindinės teisės**

Sąjunga yra įsipareigojusi laikytis aukštų pagrindinių teisių apsaugos standartų ir yra įvairių konvencijų dėl žmogaus teisių signatarė. Atsižvelgiant į tai, pasiūlymas neturėtų turėti tiesioginio poveikio šioms teisėms, išvardytoms pagrindinėse JT konvencijose dėl žmogaus teisių, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kuri yra neatsiejama ES sutarčių ir Europos žmogaus teisių konvencijos dalis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas Sąjungos institucijų biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pereinamojo laikotarpio nuostatos 9-ojo TFAS atidėjinių poveikiui reguliuojamajam kapitalui mažinti

KRR 473a straipsnyje nustatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos, kuriomis įstaigoms leidžiama į savo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą įtraukti bet kokio atidėjinių padidėjimo pagal 9-ąją TFAS įvedus TKN apskaitą dalį. Pereinamojo laikotarpio nuostatos sudaro du komponentai: statinis ir dinaminis. Pagal statinį komponentą kredito įstaigoms leidžiama iš dalies neutralizuoti tiesioginį apskaitos atidėjinių padidėjimo dėl 9-ojo TFAS įvedimo poveikį bendram 1 lygio nuosavam kapitalui. Pagal dinaminį komponentą bankams leidžiama iš dalies neutralizuoti papildomo vėlesnio atidėjinių, skirtų dėl kredito rizikos nesumažėjusios vertės finansiniam turtui, padidėjimo poveikį. Galiojančios pereinamojo laikotarpio nuostatos taikomos 2018–2022 m.

Dėl 9-ojo TFAS taikymo per COVID-19 pandemijos sukeltą ekonomikos nuosmukį gali staiga smarkiai padidėti atidėjiniai TKN padengti, kadangi daugeliui pozicijų tikėtinus nuostolius per jų galiojimo laikotarpį gali tekti perskaičiuoti. Siekiant sušvelninti galimą poveikį, kurį staigus atidėjinių TKN padengti padidėjimas gali padaryti įstaigos gebėjimui skolinti klientams tada, kai to labiausiai reikia, pereinamojo laikotarpio nuostatų taikymą reikėtų pratęsti. Tai dar labiau sumažintų COVID-19 poveikį galimam įstaigų atidėjinių poreikių pagal 9-ąją TFAS padidėjimui ir kartu būtų išlaikytos pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikomos atidėjiniams TKN padengti, sudarytiems prieš COVID-19 pandemiją. Todėl padarius šiuos pakeitimus bus galima prailginti 2018 m. prasidėjusį penkerių metų pereinamąjį laikotarpį. Nustačius naują pereinamąjį laikotarpį, finansų įstaigos galės pakoreguoti nuostatų, kuriomis 2020–2024 m. leidžiama į bendrą 1 lygio kapitalą įtraukti atidėjinius, kalibravimą.

COVID-19 pandemijos sąlygomis pratęsiamas tik pereinamojo laikotarpio nuostatų dinaminio komponento taikymas, laikantis tikslinių peržiūrėtų tarptautiniu mastu sutartų prudencinių standartų¹⁰ (pasiūlymo 1 straipsnio 2 punktas), kad būtų atsižvelgta į galimą atidėjinių TKN padengti padidėjimą dėl COVID-19 pandemijos. Siekiant, kad papildoma lengvata būtų taikoma TKN, atsirandantiems dėl išimtinių COVID-19 pandemijos aplinkybių, ir bereikalingai neapsunkinti taikymo, bet kokio atidėjinių padidėjimo, kuriam būtų taikomos pratęsto pereinamojo laikotarpio nuostatos, ataskaitinė data perkeliama iš 2018 m. sausio 1 d.

¹⁰ Žr. 2020 m. balandžio 3 d. pranešimą spaudai „Basel Committee sets out additional measures to alleviate the impact of Covid-19“, kurį galima rasti čia: <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

į 2020 m. sausio 1 d., nes nuo šios dienos įstaigų patirti papildomi nuostoliai veikiausiai bus susiję su COVID-19 pandemija.

KRR 473a straipsnio 1 dalyje pateikta patikslinta TKN sumų, kurios gali būti įtrauktos į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą (t. y. prie jo vėl pridėtos), apskaičiavimo formulė, kurioje statiniam ir dinaminiam komponentui atitinkamai taikomi skirtingi koeficientai. Statinio komponento apskaičiavimas pagal šį pasiūlymą nekeičiamas, o dinaminiam komponentui bus taikomas prailgintas pereinamasis laikotarpis ir patikslintas pereinamojo laikotarpio koregavimo koeficientas.

KRR 473a straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodytos galimo atidėjinių TKN nuostoliams padengti, skirtų ataskaitinę datą dėl kredito rizikos nesumažėjusios vertės finansiniam turtui, padidėjimo, kuris gali būti įtrauktas į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą, apskaičiavimo datos pakeičiamos atsižvelgiant į patikslintą 1 dalyje pateiktą formulę ir naują taikymo pradžios datą.

Statinio komponento taikymo pereinamasis laikotarpis, numatytas KRR 473a straipsnio 6 dalyje, pritaikomas atsižvelgiant į naują to straipsnio 1 dalyje nustatytą formulę.

Nauja 6a dalimi pratęsiamas dinaminio komponento taikymo pereinamasis laikotarpis, kad įstaigos galėtų į savo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą visiškai įtraukti bet kokią 2020 ir 2021 m. pripažįstamų naujų atidėjinių, skirtų dėl kredito rizikos nesumažėjusios vertės finansiniam turtui, padidėjimą. Suma, kuri galėtų būti įtraukiama nuo 2022 iki 2024 m., būtų mažinama linijiniu būdu.

KRR 473a straipsnio 7 dalies pakeitimais supaprastinamas kapitalo reikalavimų perskaičiavimas. Jais visų pozicijų verčių, kurios sumažėja dėl atidėjinių, perskaičiavimas pakeičiamas standartiniu 100 % rizikos koeficientu, kuris turi būti taikomas sumoms, įtraukiamoms į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą.

KRR 473a straipsnio 9 dalies pakeitimais įstaigoms, kurios anksčiau buvo nusprendusios netaikyti pereinamojo laikotarpio nuostatų, leidžiama, gavus išankstinį jų kompetentingos institucijos pritarimą, tą sprendimą pakeisti bet kada per pereinamąjį laikotarpį. Be to, KRR 473 straipsnio 9 dalis įstaigoms suteikia galimybę taikyti tik dinaminį komponentą. Galiausiai, kad būtų galima stebėti, kiek įstaigų visoje ES taiko pereinamojo laikotarpio nuostatas, iš kompetentingų institucijų reikalaujama EBI periodiškai teikti informaciją apie institucijų, kurias jos prižiūri ir kurios taiko tas nuostatas, skaičių.

Valstybių pagal prudencinę finansinio stabilumo stiprinimo priemonę garantuotoms paskoloms taikoma tvarka

Oficialios eksporto kredito agentūros paprastai suteikia garantijas nacionalinių vyriausybių vardu, kad suteiktų kredito apsaugą eksportui finansuoti skirtoms paskoloms. Tokių agentūrų garantuotoms neveiksnioms paskoloms taikoma lengvatinė tvarka, susijusi su atidėjinių sudarymo reikalavimais pagal KRR 47c straipsnį. Siūloma nuo 47c straipsnio 3 dalies nukrypti leidžiančia priemone šios lengvatinės tvarkos taikymas išplečiamas ir ji taikoma pozicijoms, kurias garantuoja arba netiesiogiai garantuoja viešasis sektorius, taikydamas priemones, kuriomis siekiama sušvelninti COVID-19 pandemijos poveikį, kai taikoma, laikydamasis Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių. Taip bus atsižvelgta į šių garantuotų pozicijų panašų rizikos profilį (pasiūlymo 1 straipsnio 3 punktas).

Sverto koeficiento rezervo reikalavimo taikymo pradžios data

Kapitalo reikalavimo reglamentu II į KRR 92 straipsnį įterpta nauja 1a dalis, kuria pasaulinės sisteminės svarbos įstaigoms nustatomas svarto koeficiento rezervo reikalavimas. Iš pradžių nustatyta svarto koeficiento rezervo reikalavimo taikymo pradžios data – 2022 m. sausio 1 d. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją ir laikantis BBPK sutarto patikslinto įgyvendinimo termino, KRR II 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta taikymo pradžios data atidedama vieniems metams ir yra 2023 m. sausio 1 d. (pasiūlymo 2 straipsnio 2 punktas).

Tam tikrų pozicijų neįtraukimo į svarto koeficiento apskaičiavimą poveikio kompensavimas

Remiantis patikslintu Bazelio standartu, KRR II pakeistas svarto koeficiento apskaičiavimas. Vienas iš pakeitimų – teisės, kuria naudojamosi įstaigos išimtinėmis aplinkybėmis į savo bendrą pozicijų matą laikinai gali neįtraukti tam tikrų centrinio banko pozicijų, įgyvendinimas (KRR 429a straipsnio 1 dalies n punktas ir 5–7 dalys). Išimtis gali būti suteikta ribotam laikotarpiui, kuris neviršija vieno metų, jeigu įstaigos kompetentinga institucija, pasikonsultavusi su atitinkamu centriniu banku, nusprendė ir viešai paskelbė, kad susidarė tokios išimtinės aplinkybės. Bet koks neįtraukimo poveikis visiškai kompensuojamas taikant KRR 429a straipsnio 7 dalyje nustatytą mechanizmą, pagal kurį atskiras įstaigos svarto koeficiento reikalavimas padidinamas laikantis griežto proporcingumo principo.

Ši teisė veikti savo nuožiūra, kuria siekiama palengvinti veiksmingą pinigų politikos priemonių įgyvendinimą, bus pradėta taikyti kartu su svarto koeficiento reikalavimu 2021 m. birželio 28 d. Tačiau dabartinė COVID-19 krizė parodė, kad poveikio kompensavimo mechanizmas, kai jį galima taikyti, būtų per daug ribojantis, o jo taikymas faktiškai nepalengvintų veiksmingo pinigų politikos priemonių įgyvendinimo. Iš tiesų dabartinis poveikio kompensavimo mechanizmas gali apriboti kredito įstaigas, kiek tai susiję su jų centrinio banko rezervų padidinimo lygiu. Todėl dabartinis poveikio kompensavimo mechanizmas galėtų atgrasyti kredito įstaigas nuo naudojimosi centrinio banko likvidumo priemonėmis tokiu mastu, kokio susidarius nepalankiausiomis sąlygoms joms reikia arba kokio jos pageidauja. Tai trukdytų veiksmingai įgyvendinti pinigų politikos priemones ir verstų įstaigą mažinti svartą parduodant turtą arba mažinant skolinimą realiajai ekonomikai, arba taikant abi šias priemones, turint omenyje įstaigos ribotas galimybes kontroliuoti šių rezervų mastą per krizę.

Remdamasi šiomis išvadomis ir atsižvelgdama į KRR 511 straipsnyje Komisijai nustatytus įgaliojimus peržiūrėti, be kitų dalykų, centrinio banko rezervams taikomą tvarką, Komisija mano, kad yra tinkama padaryti poveikio kompensavimo mechanizmo pakeitimus, kol jis dar nepradėtas taikyti (pasiūlymo 1 straipsnio 1 punkto b papunktis). Tai suteiks daugiau galimybių galimų būsimų sukrėtimų ir krizių atveju veikti lanksčiai ir tikslingai ir sustiprins priemonės veiksmingumą. Visų pirma kredito įstaiga, kuri naudojasi teise veikti savo nuožiūra, pakoreguotą svarto koeficientą turės apskaičiuoti tik kartą, tai yra tuo momentu, kai ji ta teise pasinaudoja, ir remdamasi įstaigos tinkamų centrinio banko rezervų verte ir bendru pozicijų matu tą dieną, kai įstaigos kompetentinga institucija paskelbia, kad susidarė išimtinės aplinkybės, kuriomis pateisinamas naudojimasis šia teise. Pakoreguotas svarto koeficientas bus taikomas per visą laikotarpį, per kurį naudojamosi teise veikti savo nuožiūra, ir nebus keičiamas kaip pagal dabartinį poveikio kompensavimo mechanizmą. Dėl poveikio kompensavimo mechanizmo taip pat reikia pakeisti 429a straipsnio 1 dalies n punktą, kad būtų sudarytos sąlygos neįtraukti visų tinkamų centrinio banko rezervų, o ne tik tų, kurie buvo sudaryti įsigaliojus išimčiai (pasiūlymo 1 straipsnio 1 punkto a papunktis).

Išimties, pagal kurią leidžiama tam tikros programinės įrangos kaip turto neatskaityti iš kapitalo, taikymo pradžios data

KRR II įtrauktos nuostatos, kuriomis keičiamas apdairiai vertinamos programinės įrangos kaip turto, kuriam veiklos nutraukimas (įstaigos pertvarkymas, nemokumas ar likvidavimas) neturi reikšmingo poveikio, reguliavimas. Įstaigoms daugiau nereikės šio konkretaus programinės įrangos turto atskaityti iš savo bendro 1 lygio nuosavo kapitalo (KRR 36 straipsnio 1 dalies b punktas). EBI suteikti įgaliojimai parengti techninių reguliavimo standartų projektus, kuriuose nustatoma, kaip turi būti taikoma ši atskaitymų išimtis, apibrėžiant programinės įrangos turto, kuriam taikoma išimtis, aprėptį ir kaip jis bus vertinamas pagal riziką (KRR 36 straipsnio 4 dalis). Patikslintos programinei įrangai kaip turtui taikomos tvarkos taikymo pradžios data – 12 mėn. nuo tų techninių reguliavimo standartų (KRR II 3 straipsnio 7 dalis) įsigaliojimo.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl viešųjų priemonių, priimtų reaguojant į COVID-19 pandemiją, paspartėjo naudojimosi skaitmeninėmis paslaugomis tempas, išimties taikymo pradžios data yra pakeičiama, kad ją būtų galima taikyti anksčiau, tai yra nuo techninių reguliavimo standartų įsigaliojimo datos (pasiūlymo 2 straipsnio 3 punktas).

Specialios tam tikroms pensijomis ar darbo užmokesčiu užtikrintoms paskoloms numatytos tvarkos taikymo pradžios data

Kapitalo reikalavimų reglamentu II papildytas KRR 123 straipsnis: įvesta palankesnė tam tikroms paskoloms, kurias kredito įstaiga suteikė pensininkams ar pagal neterminuotą darbo sutartį dirbantiems asmenims, taikoma tvarka. Ši palanki tvarka įvesta dėl papildomų garantijų, suteiktų tokioms paskoloms už besąlygišką skolininko pensijos ar darbo užmokesčio dalies pervedimą tai kredito įstaigai. Šią tvarką taikant COVID-19 pandemijos metu, įstaigos būtų skatinamos padidinti skolinimą darbuotojams ir pensininkams. Kad įstaigos palankesne tvarka galėtų pasinaudoti dar nesibaigus COVID-19 pandemijai, tos nuostatos taikymo pradžios data paankstinama (pasiūlymo 2 straipsnio 1 punktas).

Patikslinto MVĮ rėmimo koeficiento ir infrastruktūros rėmimo koeficiento taikymo pradžios data

KRR II padaryti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501 straipsnio pakeitimai, susiję su nuosavų lėšų MVĮ pozicijoms, kurių atžvilgiu nėra įsipareigojimų neįvykdymo, koregavimu (MVĮ rėmimo koeficientas), taip pat į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501a straipsnį įtrauktas naujas nuosavų lėšų reikalavimų, taikomų subjektų, eksploatuojančių arba finansuojančių fizinės struktūros ar priemonės, sistemas ir tinklus, kuriuos naudojant teikiamos esminės viešosios paslaugos arba remiamas jų teikimas, pozicijoms, koregavimas (infrastruktūros rėmimo koeficientas). Taikant šiuos rėmimo koeficientus galima taikyti palankesnę tvarką tam tikroms MVĮ ir infrastruktūros pozicijoms, siekiant paskatinti įstaigas apdairiai didinti skolinimą tiems subjektams. COVID-19 pandemijos metu labai svarbu, kad bankai toliau skolintų MVĮ ir remtų investicijas į infrastruktūrą. Todėl abiejų rėmimo koeficientų taikymo pradžios data, nustatyta KRR II 3 straipsnyje, yra paankstinama (pasiūlymo 2 straipsnio 1 punktas).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl patikslinimų, padarytų reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiami
reglamentai (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2019/876**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 575/2013¹¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES¹² nustatoma Sąjungoje veikiančių įstaigų prudencinė reguliavimo sistema. Priimta po 2007–2008 m. prasidėjusios finansų krizės ir iš esmės grindžiama tarptautiniais standartais, dėl kurių 2010 m. susitarta Bazelio bankų priežiūros komitete (BBPK), ta prudencinė sistema (žinoma kaip sistema „Bazelis III“) padėjo padidinti Sąjungoje veikiančių įstaigų atsparumą ir užtikrinti, kad jos būtų geriau pasirengusios atremti galimus sunkumus, įskaitant tuos, kurių kiltų dėl galimų būsimų krizių;
- (2) nuo Reglamento (ES) Nr. 575/2013 įsigaliojimo dienos jis buvo kelis kartus iš dalies pakeistas siekiant pašalinti likusius prudencinės reguliavimo sistemos trūkumus ir įgyvendinti tam tikrus likusius visuotinės finansinių paslaugų reformos elementus, būtinus įstaigų atsparumui užtikrinti. Vienas iš vėlesnių pakeitimų – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2395¹³ į Reglamentą (ES) Nr. 575/2013

¹¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

¹² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

¹³ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2395, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatos, susijusios su pereinamojo laikotarpio nuostatomis, skirtomis poveikiui nuosavoms lėšoms dėl 9-ojo TFAS įvedimo mažinti ir didelių pozicijų tvarkos, taikomos tam tikroms viešojo sektoriaus pozicijoms, išreikšioms bet kurios valstybės narės nacionaline valiuta, taikymo poveikiui mažinti (OL L 345, 2017 12 27, p. 27).

įtrauktos pereinamojo laikotarpio nuostatos, skirtos tarptautinio finansinės apskaitos standarto „Finansinės priemonės“ (9-asis TFAS) įvedimo poveikiui nuosavoms lėšoms mažinti. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/630¹⁴ į Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 įtraukta vadinamoji prudenceinė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė – reikalavimas dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/876¹⁵ į Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 įtraukti tam tikri galutiniai galutinės sistemos „Bazelis III“ elementai: be kita ko, nauja sverto koeficiento ir sverto koeficiento rezervo apibrėžtis, kuri užkerta kelią įstaigoms pernelyg padidinti svertą, taip pat palankesnė prudenceinė tam tikrai programinei įrangai kaip turtui taikoma tvarka, palankesnė tam tikroms pensijomis ar darbo užmokesčiu užtikrintoms paskoloms taikoma tvarka, patikslintas mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) teikiamų paskolų rėmimo koeficientas ir infrastruktūros projektų rėmimo koeficientas;

- (3) COVID-19 pandemijos sukeltas stiprus ekonominis sukrėtimas ir išimtinės viruso plitimo valdymo priemonės turi didelį poveikį ekonomikai. Įmonės susiduria su tokiais sunkumais kaip tiekimo grandinių sutrikdymas, laikinas uždarymas ir sumažėjusi paklausa, o namų ūkiams kyla nedarbo ir pajamų sumažėjimo problema. Sąjungos ir valstybių narių valdžios institucijos ėmėsi ryžtingų veiksmų, kad padėtų namų ūkiams ir mokioms įmonėms atsilaikyti prieš šį didelį, tačiau laikiną ekonominės veiklos sulėtėjimą ir jo keliamus likvidumo trūkumus;
- (4) ekonomikos atsigavimo procese svarbus vaidmuo teks įstaigoms. Tuo pat metu tikėtina, kad jas paveiks prastėjanti ekonominė padėtis. Kompetentingos institucijos įstaigoms suteikė laikiną kapitalo, likvidumo ir veiklos paramą, kad jos galėtų ir toliau atlikti savo vaidmenį finansuojant realiąją ekonomiką sudėtingesnėmis aplinkybėmis. Komisija, Europos Centrinis Bankas ir Europos bankininkystės institucija pateikė prudenceinės sistemos taikymo COVID-19 sąlygomis aiškinimus ir gaires¹⁶ ir paaiškino Reglamente (ES) Nr. 575/2013 jau įtvirtinto lankstumo taikymo galimybes. Reaguodamas į COVID-19 pandemiją Bazelio bankų priežiūros komitetas (BBPK) taip pat numatė tam tikrą lankstumą taikant tarptautinius standartus¹⁷;

¹⁴ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/630, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 (OL L 111, 2019 4 25, p. 4).

¹⁵ 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/876, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 nuostatos, susijusios su sverto koeficientu, grynojo pastovaus finansavimo rodikliu, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimais, sandorio šalies kredito rizika, rinkos rizika, pagrindinių sandorio šalių pozicijomis, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijomis, didelėmis pozicijomis, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimais, ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 150, 2019 6 7, p. 1).

¹⁶ Tai, be kita ko, Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl apskaitos ir prudenceinių taisyklių sistemų taikymo siekiant ES bankams sudaryti palankesnes skolinimo sąlygas. Parama įmonėms ir namų ūkiams COVID-19 pandemijos metu“ (COM(2020) 169, 2020 4 28). 2020 m. kovo 20 d. pranešimas spaudai „ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus“ ir susiję klausimai ir atsakymai <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200320~4cddbcbf466.en.html>; 2020 m. kovo 25 d. Europos bankininkystės institucijos pranešimas „Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures“, pateiktas <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures>.

¹⁷ Žr. 2020 m. balandžio 3 d. pranešimą spaudai „Basel Committee sets out additional measures to alleviate the impact of Covid-19“, <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

- (5) svarbu, kad įstaigos naudotų savo kapitalą ten, kur jo labiausiai reikia; Sąjungos reguliavimo sistema tam sudaro palankesnes sąlygas, kartu užtikrindama, kad įstaigos veiktų apdairiai. Vadovaujantis esamose taisyklėse numatytu lankstumu, tiksliniai Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pakeitimai užtikrintų, kad pradžioje sistema sklandžiai sąveikautų su įvairiomis priemonėmis, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 sukeltą ekstremaliąją situaciją;
- (6) atsižvelgiant į išskirtines COVID-19 pandemijos aplinkybes ir beprecedentį jos sukeltų iššūkių mastą būtina imtis skubių veiksmų siekiant užtikrinti, kad įstaigoms būtų sudarytos sąlygos veiksmingai nukreipti lėšas į įmones ir namų ūkius, taip pat absorbuoti COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį sukrėtimą;
- (7) COVID-19 pandemijos sąlygomis nacionalinių vyriausybių ar kitų viešųjų subjektų, kurie pagal kredito rizikos mažinimo taisykles, nustatytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies ketvirtame skyriuje, yra reikalavimus atitinkantys kredito užtikrinimo teikėjai, suteiktos garantijos pagal rizikos mažinimo poveikį yra panašios į garantijas, kurias suteikė oficialios eksporto kredito agentūros, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 47c straipsnyje. Todėl yra pagrįsta suderinti neveiksnių pozicijų, kurioms suteiktos nacionalinių vyriausybių ar kitų viešųjų subjektų garantijos, ir tų, kurioms suteiktos oficialių eksporto kredito agentūrų garantijos, nuostolių minimalų padengimo lygį. Dėl to garantijoms ir netiesioginėms garantijoms, suteiktoms COVID-19 pandemijos sąlygomis pagal valstybės pagalbos taisykles, turėtų būti taikoma tokia pati tvarka kaip oficialių eksporto kredito agentūrų garantijoms;
- (8) dėl COVID-19 pandemijos metu paaiškėjusių faktų tapo akivaizdu, kad galimybė apskaičiuojant įstaigos bendrą pozicijų matą laikinai neįtraukti tam tikrų centrinio banko pozicijų, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2019/876, 429a straipsnyje, per krizę gali būti labai svarbi. Tačiau šios priemonės veiksmingumą mažina dėl poveikio kompensavimo mechanizmo, susijusio su tokiu laikinu neįtraukimu, sumažėjęs lankstumas: dėl to būtų suvaržytos įstaigų galimybės krizės atveju padidinti centrinių bankų pozicijas. Galiausiai dėl to įstaigos galėtų būti priverstos sumažinti skolinimo namų ūkiams ir įmonėms lygį. Siekiant išvengti visų su poveikio kompensavimo mechanizmu susijusių nepageidaujamų pasekmių ir užtikrinti to neįtraukimo veiksmingumą atsižvelgiant į galimus būsimus sukrėtimus ir krizes, poveikio kompensavimo mechanizmas turėtų būti pakeistas prieš tai, kai 2021 m. birželio 28 d. pagal Sąjungos teisę bus pradėtas taikyti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytas sverto koeficiento reikalavimas. Kol bus pradėtas taikyti iš dalies pakeistos nuostatos dėl sverto koeficiento apskaičiavimo, nustatytos Reglamentu (ES) 2019/876, 429a straipsnis turėtų būti taikomas toks, koks buvo nustatytas Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/62¹⁸;
- (9) daugeliui Sąjungoje veikiančių įstaigų nuo 2018 m. sausio 1 d. taikomas 9-asis TFAS. Remiantis BBPK priimtais tarptautiniais standartais, Reglamentu (ES) 2017/2395 į Reglamentą (ES) Nr. 575/2013 įtrauktos pereinamojo laikotarpio nuostatos siekiant sumažinti galimą didelį neigiamą poveikį įstaigų bendram 1 lygio nuosavam kapitalui, atsirandantį dėl tikėtinų kredito nuostolių apskaitos pagal 9-ąjį TFAS;

¹⁸

2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/62, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatos dėl sverto koeficiento (OL L 11, 2015 1 17, p. 37–43).

- (10) dėl 9-ojo TFAS taikymo per COVID-19 sukeltą ekonomikos nuosmukį gali staiga smarkiai padidėti atidėjiniai tikėtiniems kredito nuostoliams padengti, kadangi daugeliui pozicijų tikėtinus nuostolius per jų galiojimo laikotarpį gali tekti perskaičiuoti. 2020 m. balandžio 3 d. BBPK susitarė suteikti daugiau lankstumo įgyvendinant pereinamojo laikotarpio nuostatas, kuriomis laipsniškai įtraukiamas 9-ojo TFAS poveikis. Siekiant sumažinti galimą reguliuojamojo kapitalo kintamumą, kuris gali atsirasti, jei dėl COVID-19 krizės smarkiai padidėtų atidėjiniai tikėtiniems kredito nuostoliams padengti, būtina pratęsti pereinamojo laikotarpio nuostatų taikymą ir Sąjungos teisėje;
- (11) siekiant sušvelninti galimą poveikį, kurį staigus atidėjinių tikėtiniems kredito nuostoliams padengti padidėjimas gali padaryti įstaigos gebėjimui skolinti klientams tada, kai to labiausiai reikia, pereinamojo laikotarpio nuostatų taikymą reikėtų pratęsti dvejiems metams, o įstaigoms turėtų būti leidžiama į savo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą visiškai įtraukti bet kokį 2020 ir 2021 m. pripažįstamų naujų atidėjinių tikėtiniems kredito nuostoliams padengti, skirtų dėl kredito rizikos nesumažėjusios vertės finansiniam turtui, padidėjimą. Tai dar labiau sumažintų COVID-19 krizės poveikį galimam įstaigų atidėjinių poreikių pagal 9-ąją TFAS padidėjimui ir kartu būtų išlaikytos pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikomos atidėjiniams tikėtiniems kredito nuostoliams padengti, sudarytiems prieš COVID-19 pandemiją;
- (12) įstaigos, kurios anksčiau buvo nusprendusios netaikyti pereinamojo laikotarpio nuostatų, tą sprendimą gali pakeisti bet kuriuo metu per pereinamąjį laikotarpį, jeigu tam iš anksto pritarė jų kompetentinga institucija. Vėliau, gavusios priežiūros institucijos pritarimą, įstaigos gali nuspręsti pereinamojo laikotarpio nuostatų nebetaikyti;
- (13) 2020 m. kovo mėn. Centrinų bankų valdytojų ir priežiūros institucijų vadovų grupė patikslino galutinių sistemos „Bazelis“ elementų įgyvendinimo terminą. Nors daugumą galutinių elementų vis dar reikia įgyvendinti Sąjungos teisėje, svarto koeficiento rezervo reikalavimas, taikomas pasaulinės sisteminės svarbos įstaigoms, jau įgyvendintas Reglamentu (ES) 2019/876 padarytais pakeitimais. Todėl svarto koeficiento rezervo reikalavimo taikymo pradžios datą reikėtų atidėti vieniems metams iki 2023 m. sausio 1 d., kaip susitarta tarptautiniu mastu. Siekiant tarptautiniu mastu užtikrinti vienodas sąlygas įstaigoms, įsteigtoms Sąjungoje, bet vykdančioms veiklą už Sąjungos ribų, turėtų būti atitinkamai patikslinta Reglamento (ES) 2019/876 taikymo pradžios data. Atidėjus svarto koeficiento rezervo reikalavimo taikymą, per atidėjimo laikotarpį to reikalavimo nesilaikymas, kaip nustatyta Direktyvos 2013/36/ES 141c straipsnyje, pasekmių neturėtų, taip pat nebūtų taikomi paskirstymų apribojimai, nustatyti tos direktyvos 141b straipsnyje;
- (14) kiek tai susiję su konkrečiomis garantijomis, susijusiomis su paskolomis, kurias pensininkams ar pagal neterminuotą darbo sutartį dirbantiems asmenims kredito įstaiga suteikė už besąlygišką skolininko pensijos ar darbo užmokesčio dalies pervedimą tai kredito įstaigai, Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnis buvo iš dalies pakeistas Reglamentu (ES) 2019/876, kad tokioms paskoloms būtų galima taikyti palankesnę tvarką. Šią tvarką taikant COVID-19 pandemijos metu, įstaigos būtų skatinamos padidinti skolinimą darbuotojams ir pensininkams. Todėl tos nuostatos taikymo pradžios datą būtina paankstinti, kad įstaigos galėtų ją taikyti dar nesibaigus COVID-19 pandemijai;
- (15) Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501 straipsnyje nustatytos nuostatos dėl pagal riziką įvertintų MVI pozicijų, kurių atžvilgiu nėra įsipareigojimų neįvykdymo atvejų,

koregavimo (MVĮ rėmimo koeficientas) buvo iš dalies pakeistos Reglamentu (ES) 2019/876. Tuo reglamentu į Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501a straipsnį taip pat įtrauktas naujas nuosavų lėšų reikalavimų, taikomų subjektų, eksploatuojančių arba finansuojančių fizinės struktūras ar priemones, sistemas ir tinklus, kuriuos naudojant teikiamos esminės viešosios paslaugos arba remiamas jų teikimas, pozicijų kredito rizikai padengti, koregavimas (infrastruktūros rėmimo koeficientai). Tie rėmimo koeficientai suteikia galimybę tam tikroms MVĮ ir infrastruktūros pozicijoms taikyti palankesnę tvarką, todėl juos taikant COVID-19 pandemijos sąlygomis būtų galima paskatinti įstaigas didinti tiems subjektams taip reikalingą skolinimą. Todėl tų dviejų rėmimo koeficientų taikymo pradžios datą būtina paankstinti, kad įstaigos galėtų juos taikyti dar nesibaigus COVID-19 pandemijai;

- (16) pradžioje tam tikrai programinei įrangai kaip turtui taikoma tvarka buvo iš dalies pakeista Reglamentu (ES) 2019/876 siekiant paremti perėjimą prie labiau skaitmeninio bankų sektoriaus. Atsižvelgiant į tai, kad dėl viešųjų priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 pandemiją, paspartėjo naudojimosi skaitmeninėmis paslaugomis tempas, šiuos pakeitimus reikėtų pradėti taikyti anksčiau;
- (17) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. kuo labiau padidinti kredito įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti su COVID-19 pandemija susijusius nuostolius, kartu užtikrinant jų nuolatinį atsparumą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nevirsijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (18) kad išskirtinės paramos priemonės, kurių imtasi COVID-19 pandemijos poveikiui sumažinti, būtų visiškai veiksmingos išlaikant bankų sektoriaus atsparumą ir suteikiant paskatų įstaigoms ir toliau skolinti, būtina, kad į poveikį mažinantį tų priemonių poveikį būtų nedelsiant atsižvelgta nustatant reguliuojamojo kapitalo reikalavimus. Atsižvelgiant į tų pradžios sistemos patikslinimų skubumą, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (19) atsižvelgiant į tą skubumą, būtina taikyti prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatytą išimtį dėl aštuonių savaičių laikotarpio;
- (20) todėl reglamentai (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2019/876 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 429a straipsnis su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2019/876, iš dalies keičiamas taip:
 - (a) 1 dalies n punkto įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:

„n) toliau išvardytų įstaigos centrinio banko pozicijų, laikantis 5 ir 6 dalyse nustatytų sąlygų:“;

(b) 7 dalyje EM_{LR} ir CB apibrėžty s pakeičiamos taip:

„ EM_{LR} = įstaigos bendras pozicijų matas, kaip apibrėžta 429 straipsnio 4 dalyje, įskaitant pagal šio straipsnio 1 dalies n punktą neįtrauktas pozicijas, šio straipsnio 5 dalies a punkte nurodyto viešo paskelbimo dieną, ir

CB = bendra įstaigos pozicijų jos centrinio banko atžvilgiu, kurios gali būti neįtrauktos pagal 1 dalies n punktą, vertė šio straipsnio 5 dalies a punkte nurodyto viešo paskelbimo dieną.“;

(2) 473a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmos pastraipos įvadinis sakiny s pakeičiamas taip:

„Nukrypstant nuo 50 straipsnio, iki šio straipsnio 6 ir 6a dalyse nurodytų pereinamųjų laikotarpių pabaigos šios įstaigos gali į savo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą įtraukti pagal šią dalį apskaičiuotą sumą:“;

ii) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pirmoje pastraipoje nurodyta suma apskaičiuojama kaip toliau nurodytų elementų sudėtinė suma:

(a) pozicijų, vertinamų pagal riziką pagal trečios dalies II antraštinės dalies 2 skyrių, atveju – suma (AB_{SA}), apskaičiuota pagal šią formulę:

$$AB_{SA} = (A_{2,SA} - t_1) \times f_1 + (A_{4,SA} - t_2) \times f_2$$

čia:

$A_{2,SA}$ = suma, apskaičiuota pagal 2 dalį;

$A_{4,SA}$ = suma, apskaičiuota pagal 4 dalį, remiantis sumomis, apskaičiuotomis pagal 3 dalį;

f_1 = taikytinas koeficientas, nustatytas 6 dalyje;

f_2 = taikytinas koeficientas, nustatytas 6a dalyje;

t_1 = bendro 1 lygio nuosavo kapitalo padidėjimas, atsirandantis dėl sumos $A_{2,SA}$ atskaitymo iš mokėtinų mokesčių;

t_2 = bendro 1 lygio nuosavo kapitalo padidėjimas, atsirandantis dėl sumos $A_{4,SA}$ atskaitymo iš mokėtinų mokesčių;

(b) pozicijų, vertinamų pagal riziką pagal trečios dalies II antraštinės dalies 3 skyrių, atveju – suma (AB_{IRB}), apskaičiuota pagal šią formulę:

$$AB_{IRB} = (A_{2,IRB} - t_1) \times f_1 + (A_{4,IRB} - t_2) \times f_2$$

čia:

$A_{2,IRB}$ = pagal 2 dalį apskaičiuota suma, pakoreguota pagal 5 dalies a punktą;

$A_{4,IRB}$ = suma, apskaičiuota pagal 4 dalį, remiantis pagal 3 dalį apskaičiuotomis sumomis, pakoreguotomis pagal 5 dalies b ir c punktus;

f_1 = taikytinas koeficientas, nustatytas 6 dalyje;

f_2 = taikytinas koeficientas, nustatytas 6a dalyje;

t_1 = bendro 1 lygio nuosavo kapitalo padidėjimas, atsirandantis dėl sumos $A_{2,IRB}$ atskaitymo iš mokėtinų mokesčių;

t_2 = bendro 1 lygio nuosavo kapitalo padidėjimas, atsirandantis dėl sumos $A_{4,IRB}$ atskaitymo iš mokėtinų mokesčių.“;

(b) 3 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) tikėtinų 12 mėnesių kredito nuostolių, nustatytų pagal priedo dėl 9-ojo TFAS 5.5.5 dalį, ir atidėjinio nuostoliams, skirto tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams, nustatytiems pagal priedo dėl 9-ojo TFAS 5.5.3 dalį, sudėtinė suma, neįskaitant atidėjinio nuostoliams, skirto tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams atsižvelgiant į dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą, kaip apibrėžta priedo dėl 9-ojo TFAS A priede, 2020 m. sausio 1 d. arba 9-ojo TFAS taikymo pradžios datą (vėlesnę iš jų).“;

(c) 5 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) įstaigos pagal šio straipsnio 3 dalies b punktą apskaičiuotą sumą pakeičia tikėtinų 12 mėnesių kredito nuostolių, nustatytų pagal priedo dėl 9-ojo TFAS 5.5.5 dalį, ir atidėjinio nuostoliams, skirto tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams, nustatytiems pagal priedo dėl 9-ojo TFAS 5.5.3 dalį, sudėtinė suma, neįskaitant atidėjinio nuostoliams, skirto tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams atsižvelgiant į dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą, kaip apibrėžta priedo dėl 9-ojo TFAS A priede, 2020 m. sausio 1 d. arba 9-ojo TFAS taikymo pradžios datą (vėlesnę iš jų), atėmus susijusių tų pačių pozicijų tikėtinų nuostolių, apskaičiuotų pagal 158 straipsnio 5, 6 ir 10 dalis, sudėtinę sumą. Jeigu apskaičiuojant gaunamas neigiamas skaičius, įstaiga laiko, kad šio straipsnio 3 dalies b punkte nurodytos sumos vertė yra lygi nuliui.“;

(d) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Atitinkamai 1 dalies antros pastraipos a ir b punktuose nurodytoms sumoms AB_{SA} ir AB_{IRB} apskaičiuoti įstaigos taiko šiuos koeficientus f_1 :

(a) nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. – 0,7;

(b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. – 0,5;

(c) nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. – 0,25;

(d) nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. – 0.

Įstaigos, kurių finansiniai metai prasideda po 2020 m. sausio 1 d., bet anksčiau nei 2021 m. sausio 1 d., patikslina pirmos pastraipos a–d punktuose nurodytas datas, kad jos atitiktų tų įstaigų finansinius metus, informuoja savo kompetentingą instituciją apie patikslintas datas ir jas viešai atskleidžia.

Įstaigos, kurios 1 dalyje nurodytus apskaitos standartus pradeda taikyti 2021 m. sausio 1 d. arba po šios datos, atitinkamus koeficientus pagal pirmos pastraipos b–d punktus taiko pradėdamos nuo koeficiento, atitinkančio metus, kuriais tie apskaitos standartai taikomi pirmą kartą.“;

(e) įterpiama 6a dalis:

„6a. Atitinkamai 1 dalies antros pastraipos a ir b punktuose nurodytoms sumoms AB_{SA} ir AB_{IRB} apskaičiuoti įstaigos taiko šiuos koeficientus f_2 :

- (a) nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. – 1;
- (b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. – 1;
- (c) nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. – 0,75;
- (d) nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 0,5;
- (e) nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. – 0,25.

Įstaigos, kurių finansiniai metai prasideda po 2020 m. sausio 1 d., bet anksčiau nei 2021 m. sausio 1 d., patikslina pirmos pastraipos a–e punktuose nurodytas datas, kad jos atitiktų tų įstaigų finansinius metus, informuoja savo kompetentingą instituciją apie patikslintas datas ir jas viešai atskleidžia.

Įstaigos, kurios 1 dalyje nurodytus apskaitos standartus pradeda taikyti 2021 m. sausio 1 d. arba po šios datos, atitinkamus koeficientus pagal pirmos pastraipos b–e punktus taiko pradėdamos nuo koeficiento, atitinkančio metus, kuriais tie apskaitos standartai taikomi pirmą kartą.“;

- (f) 7 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) b punktas išbraukiamas;

- ii) įterpiama ši pastraipa:

„Perskaičiuojant šiame reglamente ir Direktyvoje 2013/36/ES nustatytus reikalavimus pirmos pastraipos taikymo tikslu, 1 dalies antros pastraipos a punkte nurodytai sumai AB_{SA} priskiriamas 100 % rizikos koeficientas.“;

- (g) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Per šio straipsnio 6 ir 6a dalyse nurodytus laikotarpius įstaigos, kurios nusprendė taikyti šiame straipsnyje nustatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas, atskleidžia ne tik informaciją, reikalaujamą pagal aštuntą dalį, bet ir nuosavų lėšų sumas, bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą ir 1 lygio kapitalą, bendro 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo koeficientą, 1 lygio kapitalo pakankamumo koeficientą, bendrą kapitalo pakankamumo koeficientą ir svorto koeficientą, kurie susidarytų, jeigu jos šio straipsnio netaikytų.“;

- (h) 9 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) pirmos pastraipos antras sakiny s pakeičiamas taip:

„Jeigu įstaiga yra gavusi išankstinį kompetentingos institucijos leidimą, pereinamuoju laikotarpiu ji gali pakeisti savo sprendimą.“;

- ii) antros pastraipos antras ir trečias sakiniai pakeičiami taip:

„Toku atveju įstaiga laiko, kad 1 dalyje nurodytos sumos A_4 ir t_2 yra lygios nuliui. Jeigu įstaiga yra gavusi išankstinį kompetentingos institucijos leidimą, pereinamuoju laikotarpiu ji gali pakeisti savo sprendimą.“;

- iii) pridedamos šios pastraipos:

„Šiame straipsnyje išdėstytas pereinamojo laikotarpio nuostatas taikyti nusprendusi įstaiga gali nuspręsti netaikyti 2 dalies – tokiu atveju ji nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją apie savo sprendimą. Toku atveju įstaiga laiko, kad 1 dalyje nurodytos sumos A_2 ir t_1 yra lygios nuliui.“

Pereinamuoju laikotarpiu įstaiga gali pakeisti savo sprendimą, jeigu ji yra gavusi išankstinį kompetentingos institucijos leidimą.

Kompetentingos institucijos bent kartą per metus EBI praneša, kurios jų prižiūrimos įstaigos taiko šį straipsnį.“;

(3) įterpiamas šis straipsnis:

„500a straipsnis

Laikina su COVID-19 pandemija susijusioms valstybės garantijoms taikoma tvarka

Nukrypstant nuo 47c straipsnio 3 dalies, iki [šio pakeitimo reglamento įsigaliojimo data + 7 metai] 47c straipsnio 4 dalyje nustatyti koeficientai taip pat taikomi neveiksnių pozicijų daliai, užtikrintai 201 straipsnio 1 dalies a–e punktuose nurodyto reikalavimus atitinkančio užtikrinimo teikėjo, jeigu, laikantis Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių, kai taikoma, garantija arba netiesioginė garantija teikiama taikant paramos priemonės, kuriomis siekiama padėti skolininkams COVID-19 pandemijos metu.“

2 straipsnis

Reglamento (ES) 2019/876 pakeitimai

Reglamento (ES) 2019/876 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(1) įterpiama 3a dalis:

„3a. Toliau nurodyti šio reglamento 1 straipsnio punktai taikomi nuo [šio pakeitimo reglamento įsigaliojimo data]:

- (a) 59 punktas, kiek tai susiję su nuostatomis dėl tam tikroms paskoloms, kurias kredito įstaiga suteikė pensininkams arba darbuotojams, taikomos tvarkos, nustatytos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 123 straipsnyje;
- (b) 133 punktas, kiek tai susiję su nuostatomis dėl pagal riziką įvertintų MVI pozicijų, kurių atžvilgiu nėra įsipareigojimų neįvykdymo atvejų, koregavimo, nustatyto Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501 straipsnyje;
- (c) 134 punktas, kiek tai susiję su nuosavų lėšų reikalavimų, taikomų subjektų, eksploatuojančių arba finansuojančių fizines struktūras ar priemones, sistemas ir tinklus, kuriuos naudojant teikiamos esminės viešosios paslaugos arba remiamas jų teikimas, pozicijų kredito rizikai padengti, koregavimu, nustatyto Reglamento (ES) Nr. 575/2013 501a straipsnyje.“;

(2) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Šio reglamento 1 straipsnio 46 punkto b papunktis, kiek tai susiję su nauju nuosavų lėšų G-SII reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnio 1a dalyje, taikomas nuo 2023 m. sausio 1 d.“;

(3) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Šio reglamento 1 straipsnio 18 punktas, kiek tai susiję su Reglamento (ES) Nr. 575/2013 36 straipsnio 1 dalies b punktu, kuriame pateiktos nuostatos dėl apdairiai vertinamos programinės įrangos kaip turto atskaitymo išimčių, taikomas nuo Reglamento (ES) Nr. 575/2013 36 straipsnio 4 dalyje nurodytų techninių reguliavimo standartų įsigaliojimo dienos.“

3 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas taikomas nuo [šio pakeitimo reglamento įsigaliojimo data], išskyrus 3 dalyje nustatytą išimtį.
3. Šio reglamento 1 straipsnio 1 punktą, kiek tai susiję su Reglamente (ES) Nr. 575/2013 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2019/876, 429a straipsnio pakeitimais dėl poveikio kompensavimo mechanizmo, susijusio su laikinu tam tikrų centrinių bankų rezervų neįtraukimu, taikomas nuo 2021 m. birželio 28 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas